

державний контроль над активами, сприяти розвитку новаторських форм проектного фінансування, стимулювати підприємницьке мислення і впровадження передових методів управління в органах влади, а також діалогу між бізнесом і владою у різних сферах; створення прозорих умов залучення дійсно серйозних, іноземних інвесторів-концесіонерів і вироблення зрозумілих, прозорих правил гри; створення умов неухильного дотримання учасниками антикорупційного законодавства; забезпечення дії положень Європейської енергетичної хартії, ратифікованої Україною, де споживач має право вибору, а виробник можливість доступу; забезпечення прозорості протидії монополії на тепло-або водопостачання в Україні; вироблення вимог щодо обов'язкової модернізації теплового обладнання, прокладання нових комунікацій тощо, а також моніторинг її масштабності;- забезпечення контролю за наданням послуг, а у разі неналежного їх надання спростити на законодавчому рівні процедури звернення громадян до судів.

ЖЕРТВА ДИТЯЧОЇ ПОРНОГРАФІЇ

Соловей О.О., кандидат юридичних наук, старший лаборант кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НА ВС

В останні роки в Україні зростає кількість злочинів, що вчиняються стосовно дітей. Порівняно з іншими жертвами злочинів найменші можливості захисту своїх прав і недоторканності мають діти, котрі, безсумнівно, є носіями підвищеної особистої віктимності. Важливим проявом підвищеної віктимності неповнолітніх є також негативний вплив дорослих на їхню психіку, який призводить до формування антисуспільної установки особи. Дитина стає жертвою негативного впливу тому, що набуває антисуспільної установки, у майбутньому, залежно від розвитку подій, реалізуючи цю установку, може стати як потерпілим, так і злочинцем. Специфічним проявом підвищеної віктимності дітей також є й те, що вони втягуються у злочинну діяльність, заняття проституцією, пияцтво та наркоманію, створення порнографії та ін.

Як свідчить проведене опитування працівників правоохоронних органів, у 58,8 % випадків злочини, пов'язані із дитячою порнографією, вчиняються частіше до дітей жіночої статі, проте 41,2 % зазначили, що діти однаково стають жертвами осіб як жіночої, так і чоловічої статі.

За віковою характеристикою переважають особи віком від 10 до 14 років (46,1 %) та від 7 до 10 років (26,5 %). Особи віком від 14 до 16 років становлять 24,0 % та від 16 до 18 років – 3,4 %. Тобто особами, які мають підвищений рівень віктимності, здебільшого є діти від 7 до 16 років, вони становлять 72,6 % загальної кількості дітей. Це

пояснюється тим, що потерпілі від цих злочинів у силу своїх вікових та фізичних особливостей не мають достатнього життєвого досвіду, не здатні усвідомлювати характер та соціальну значущість як своєї поведінки, так і інших осіб; при цьому вони легко розширюють коло спілкування, намагаються демонструвати дорослість, самостійність, незалежність від батьків, і особливо легко йдуть на контакти з тими особами, які цю самостійність у них визнають. Водночас вони часто не готові до зустрічі із морально зіпсованими людьми, котрі легко підкоряють собі дітей. Особливо це стосується спілкування за допомогою різноманітних соціальних мереж, зокрема в мережі Інтернет («Однокласники.ru», «Вконтакте» та ін.).

На сьогодні Інтернет-технології радикально змінили соціальне та міжлюдське спілкування. Користуючись мережею Інтернет, діти через свої психобіологічні особливості пізнають те, що можна миттєво отримувати задоволення перегладаючи певну інформацію або спілкуючись у мережі. Крім того, водночас існує інша сучасна проблема в культурі західних країн – це гіперсексуалізація дітей, яка здебільшого здійснюється через мережу. Саме це є наслідком сексуальних змін, які сталися внаслідок постіндустріалізації в сучасному суспільстві, що акцентує увагу на споживанні моральних і релігійних цінностей, які заміщуються матеріальними. Таким чином, через нерозвиненість та нерозуміння діти, не досягнувши повної статевої зрілості, беруть участь у статевих діях дорослого населення. Саме ці дії викликають цікавість, сексуальне стимулювання та активну статеву поведінку. Отже, діти постають як сексуальні об'єкти окремих дорослих осіб. Причинами цього є: домінування матеріальних цінностей; ерозія моральних установок; збільшення кількості неблагополучних сімей; культура самозакоханості; зникнення періоду статевого очікування.

Основними рисами притаманними дітям, які стали жертвами даного виду злочинів є: довірливість – 44,9 %, аморальність – 27,5 %, легковажність – 20,3 %, агресивність – 3,0 %.

Рівень освіти дітей визначається такими показниками: 41,4 % становили учні загальноосвітніх шкіл, учні професійно-технічних училищ – 12,0 %, навчались у технікумі чи інституті – 15,5 % жертв, працювали – 11,5 %, ніде не навчались і не працювали – 19,6 %.

На час вчинення проти них злочину проживали з обома батьками – 73,0 % дітей, проживали з однією матір'ю або батьком – 18,3 %, були сиротами – 8,7 % дітей.

У результаті проведеного дослідження було встановлено, що найбільш вразливу групу становили особи, знайомство з якими відбулося на вулиці – 54,5 %, що свідчить про поширеність бездоглядності та безпритульності.

Показовими є дані опитування працівників правоохоронних органів, де кожен другий зазначив, що злочини, пов'язані із дитячою

порнографією, найчастіше зумовлюються й тим, що діти мають легковажну поведінку – 54,2 %. Кожен третій зауважив, що діти мали провокуючу поведінку – 23,7 %. Кожен четвертий, що діти поводитися пасивно (нейтрально) – 15,3 %. Кожен десятий вказав, що діти мали протиправну поведінку – 5,1 %. У результаті такої негативної поведінки дитина може стати жертвою, зокрема в мережі Інтернет, оскільки злочинці використовують різноманітні тактики розбещення дітей, при цьому одночасно спілкуючись з десятками неповнолітніх, які знаходяться на різних стадіях психологічної обробки.

РОЛЬ ВІКТИМНОЇ ПОВЕДІНКИ ЖЕРТВ У ВЧИНЕННІ НЕНАСИЛЬНИЦЬКИХ КОРИСЛИВИХ ЗЛОЧИНІВ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Король К.В., слухач магістратури ННІПКФСКМ НА ВС

Злочини неповнолітніх є одними з найнебезпечніших видів злочинів і боротьба з ними займає значне місце у проблемі боротьби зі злочинністю загалом. Адже особи, що вчиняють злочини в молодому віці, ймовірно в майбутньому поповнюють «армію» рецидивної злочинності.

Вивчення даного виду злочинів, як самостійної кримінологічної проблеми, зумовлюється низкою відмінностей від злочинності дорослих, що характеризується віком злочинців, який знаменує соціально-психологічні особливості цієї категорії і їх статус у суспільстві.

Вивчення ролі жертв внаслідок ненасильницьких корисливих злочинних посягань неповнолітніми нині є актуальною, оскільки кількість реєстрації таких злочинів зростає. Ґрунтовний кримінологічний аналіз злочинності як соціального явища неможливий без вивчення негативних її аспектів і, насамперед, жертв злочинних посягань та ступеня віктимізації у країні.

Наукове пояснення і прогнозування віктимної поведінки жертви внаслідок якої неповнолітньому вдалося вчинити корисливі злочини, чи дана поведінка сприяла виникненню в неповнолітнього умислу і подальшого його реалізації у ненасильницьких корисливих злочинах, допоможе забезпеченню інтенсифікації запобігання злочинності, визначенню можливих напрямів впливу і, що особливо важливо, виявлення причин та умов вчинення злочину, і у відповідності їм розробити найбільш ефективні заходи попередження корисливої злочинності серед неповнолітніх, прогнозуванню нових ситуацій чи подій, профілактичного впливу на потерпілих, у тому числі примусового характеру для осіб з девіантною поведінкою. Вивчення обставин вчинення злочину дає змогу зробити висновок, що поряд з тим, що потерпілих, які стали такими через збіг певних обставин,